

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผลของโครงการวิจัย

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 และภายหลัง กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 ขึ้นเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้คุณภาพบัณฑิตที่ผลิตในสาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตรฐานเทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและสากลโดยสาขาที่เปิดสอนอยู่แล้วต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ภายในปีพ.ศ.2555 แนวทางหนึ่งที่กำหนดไว้ เป็นเครื่องมือหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษา คือ การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเสนอรายงานต่อหน่วยงาน ต่อสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

ทางด้านสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้มีการจัดการประเมินคุณภาพภายในด้านต่าง ๆ ขึ้น ในด้านการจัดการเรียนการสอน ทางสถาบันฯ จัดให้มีระบบประเมินอาจารย์ผู้สอน แม้จะมีการประเมินผลอาจารย์ผู้สอนในแต่ละภาคการเรียน แต่ประเด็นที่สอบถามประเมินมิได้บ่งชี้ถึงทัศนคติต่อที่มีต่อการศึกษา ไม่ทราบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ ในการประยุกต์ใช้วิชาที่เรียนและบูรณาการความรู้ที่ได้จากรายละเอียดของวิชาที่เรียนกับวิชาอื่น ๆ สาเหตุอาจเพราะส่วนใหญ่การประเมินผลของสำนักทะเบียนให้นักศึกษาที่เรียนในวิชาประเมินเฉพาะเพียงมิติด้านอาจารย์ผู้สอน และตั้งเงื่อนไขให้นักศึกษาต้องประเมินเพื่อแลกเปลี่ยนกับการทราบผลการเรียนหลังสิ้นสุดภาคการศึกษา ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะหาข้อสรุปว่านักศึกษามีทัศนคติอย่างไรต่อวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะในกรณีนี้ คือวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน

นอกจากนี้ คำถามที่ว่านักศึกษาเข้าใจเนื้อหาหลักซึ่งเพียงใด และตระหนักถึงความสำคัญของวิชานี้เพียงใด ยังเป็นที่กังขา เนื่องจากไม่ใคร่พบนักศึกษาปัจจุบันมีการประยุกต์ความรู้ที่ได้จากวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในบูรณาการกับโครงการในวิชาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบให้เห็นเป็นนัยสำคัญ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นับตั้งแต่เปิดทำการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะและวิชาทำนองเดียวกันมาตลอด ปัจจุบันกลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและวางแผน มีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมสำหรับสาขาสถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในสำหรับสาขาสถาปัตยกรรมภายใน ตามหลักสูตรปรับปรุงปีพ.ศ. 2525 นั้น สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายในมีการเรียนการสอนวิชาสถาปัตยกรรมภายใน 4 วิชา (ต่อเนื่องกัน) มีวิธีการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปตามระยะเวลา และบุคลากรที่เปลี่ยนไป

ปัจจุบันหลักสูตรต่างๆ ในมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีการปรับปรุงทั้งตัวเนื้อหาและรายละเอียด เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ภายนอก ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติรวมถึงหลักสูตรสาขาสถาปัตยกรรมภายใน ที่แม้จะมีการปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2552 เมื่อไม่นานมานี้ แต่ก็จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ภายในปีพ.ศ. 2555 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ การศึกษาขึ้นนี้จะช่วยให้ทราบทัศนคติเบื้องต้นของนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน เพื่อศึกษาหาแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมในการเรียนการสอนวิชาสถาปัตยกรรมภายในให้เกิดการบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ที่นักศึกษาเรียนอยู่

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน สำหรับสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังให้สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาปัจจุบัน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในของนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีขอบเขตของการวิจัย ข้อดังนี้

1.3.1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในของนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3.2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน ระหว่างปี 2550-2553 จำนวน 186 คน

1.3.3. ระยะเวลาดำเนินโครงการ 1 ปี เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2552 ถึงเดือนกันยายน 2553

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 สัมภาษณ์รวบรวมและทบทวนแนวคิดทางการพัฒนาการเรียนการสอนจากเอกสารหนังสือทางวิชาการศึกษา(เนื่องจากการวิจัยการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมแทบไม่มี จึงต้องอ้างอิงแนวคิดทฤษฎีจากองค์ความรู้ด้านการศึกษา)

1.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลประชากรนักศึกษานักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน ระหว่างปี 2550-2553

1.4.3 สัมภาษณ์ทัศนคติของนักศึกษานักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียน

เรียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน ระหว่างปี 2550-2553 ด้วยแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า

1.4.4 วิเคราะห์ทัศนคติของ นักศึกษาสาขานักศึกษาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรม และการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ ลงทะเบียนเรียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน ระหว่างปีการศึกษา 2550-2553

1.4.5 สรุปผลและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมภายใน

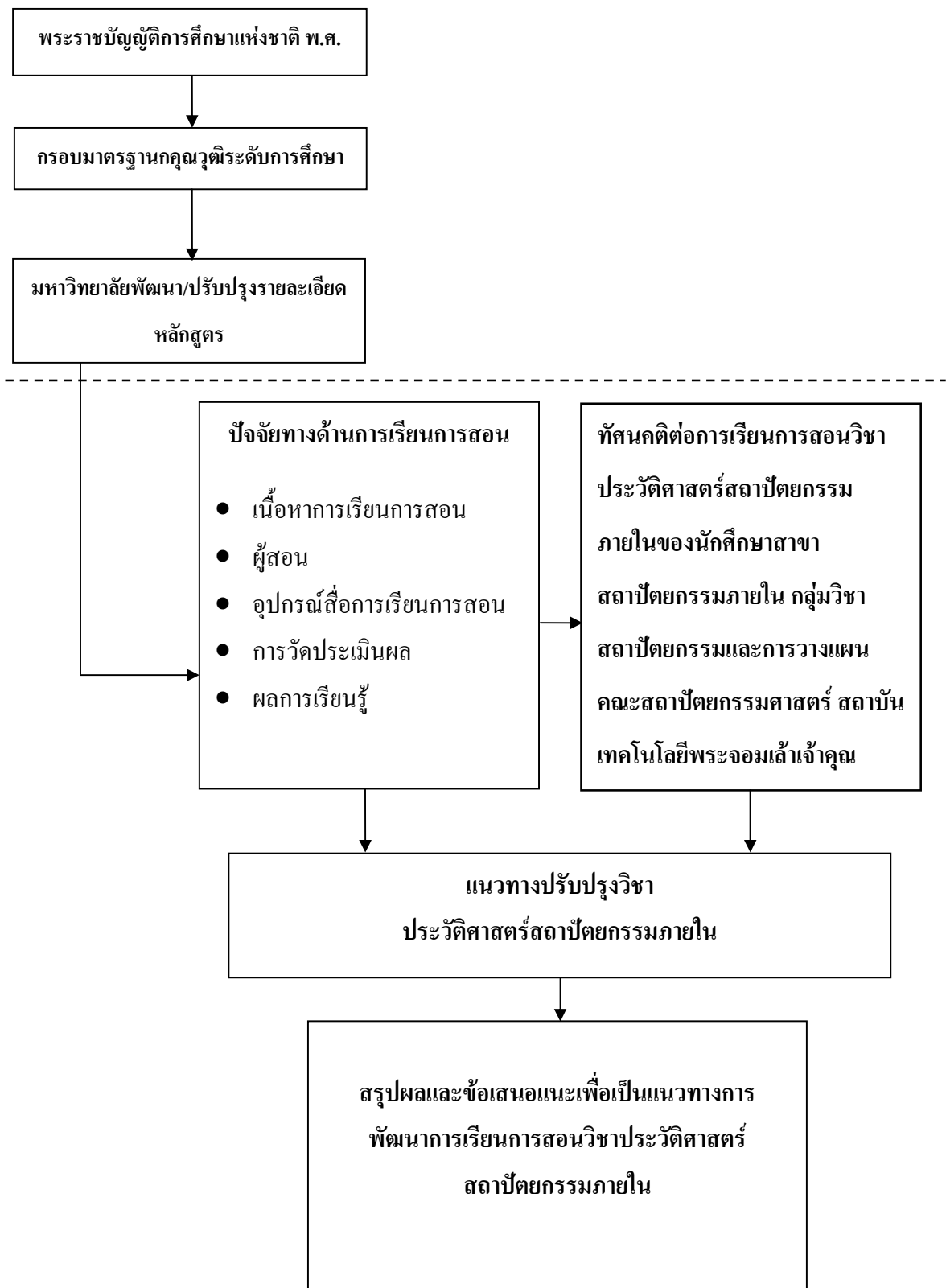
1.4.6 เรียบเรียงและจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

1.5 ทฤษฎีและกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับกรณีวิชาประวัติศาสตร์นั้น วินัย พงศ์ศรีเพียร(2543: 6-8) กล่าวว่า มุ่งองค์ประกอบของการเรียน การสอนเหมือนกับวิชาอื่น ๆ ได้แก่ (1)หลักสูตร (2)ผู้สอน (3)วิธีการสอน (4)สื่อการเรียนการสอน และ(5) การ วัด/ประเมินผล(การฝึกหัดและวัดผล) ทั้งนี้ มีครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางขององค์ประกอบทั้งหมด เป็นผู้ให้ทั้ง ความรู้ แหล่งความรู้ และวิธีการหาความรู้ การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของวิชาประวัติศาสตร์จะช่วย พัฒนา”ความคิดวิเคราะห์(Critical Mind)”ได้ดีที่สุด

จากแนวคิดดังกล่าวประกอบเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดัง ภาพ 1.1

ภาพที่ 1. 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.6.1 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในของนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายในฯ เป็นตัวแปรที่สามารถสร้างเครื่องมือวัดได้

1.6.2 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลด้วยความเข้าใจและตรงตามความเป็นจริง

1.7 ข้อจำกัดของการวิจัย

1.7.1 เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นส่วนตัวของประชากร อาจทำให้ผลของการวิจัยครั้งนี้คลาดเคลื่อนไปบ้าง

1.7.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ฯ ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้รวมกลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน หลักสูตร พ.ศ. 2525 ก่อนปีพ.ศ. 2548

1.7.3 ในการใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า วัดความคิดเห็นตามแนวทางของไลเคิร์ตเป็นเครื่องมือในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้นำปัจจัยด้านอายุมาคิด เนื่องจากนักศึกษาชั้นเรียนเดียวกันมีอายุเท่ากันหรือมากน้อยไม่เกินไปหนึ่งปี

1.8 นิยามที่สำคัญ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน ที่ได้ลงทะเบียนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในตั้งแต่ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 – ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 และ/หรือ นักเรียนที่มีรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วยเลข 49-52

วิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน หมายถึง วิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน 1 และ/หรือ วิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน 2 และ/หรือวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน 3 และ/หรือ วิชา

ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน 4 ของหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พุทธศักราช 2525

ทัศนคติต่อการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึก ความพึงพอใจหรือความคิดเห็นที่เกิดจากประสบการณ์
ของนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรมภายใน กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม
ภายใน ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล ด้าน
ผลการเรียนรู้ และด้านการบูรณาการ

ด้านผู้สอน หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้สอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การฝึกให้นักศึกษาได้คิดและใช้
เหตุผล และการตรวจงานที่มอบหมายของอาจารย์ผู้สอน

ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะเนื้อหาสาระวิชาในวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม
ภายใน ได้แก่ มีความเหมาะสมกับเวลาเรียนแต่ละสัปดาห์ มีความต่อเนื่องของเนื้อหาในวิชา และความเข้าใจ
เนื้อหาในวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน

ด้านอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ประเภทอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์
สถาปัตยกรรมภายใน ได้แก่ มีการใช้สไลด์การสอน มีการใช้สื่อเสริมการสอนอื่น และมีการใช้เอกสาร
ประกอบการสอนในวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน

ด้านการวัดประเมินผล หมายถึง วิธีการวัดและประเมินผลในวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน
ได้แก่ จำนวนงานที่มอบหมาย มีแบบฝึกทดสอบ ความยากของข้อสอบปลายภาคและเกรดที่ได้รับมีความ
เหมาะสม

ด้านผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลของการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ในวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายในตาม
แนวคิดของบลูม ได้แก่ รู้เงื่อนไขในประวัติศาสตร์ที่มีผลต่องานออกแบบ รู้คำศัพท์และนิยามที่ใช้ในการ
ออกแบบ เข้าใจแก่นโน้ตส์(concept)ในการออกแบบมากขึ้น สามารถวิเคราะห์ยุคสมัยงานออกแบบ สามารถ
จำแนกบอกรายละเอียดงานออกแบบสมัยต่างๆ ประเมินตัดสินงานออกแบบที่ดีได้ สามารถแก้ปัญหาทาง
ออกแบบจากความรู้จากวิชา สามารถวางผังบนพื้นความรู้จากวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน สามารถ

ออกแบบตามยุคสมัยที่เรียนมา สามารถสืบค้นหาเรื่องที่น่าสนใจอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยความรู้จากวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน และมีทักษะความสามารถทางศิลปะมากขึ้นจากการคัดลอกผลงานศิลปะ

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.9.1. งานวิจัยนี้เป็นแนวทางและข้อมูลให้ผู้สอนผู้รับผิดชอบหลักสูตรฯ เข้าใจทัศนคติของนักศึกษาต่อวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และแนวทางพิจารณา การจัดเรียนการสอนที่เหมาะสมในอนาคต

1.9.2. เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจตระหนักถึงความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน